

ΝΑΠ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΕΑΥΤΟΥ

Η ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΤΕΚΜΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΣΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Δρ Χριστιάνα Κούτα
Επίκουρη Καθηγήτρια
ΤΕΠΑΚ

Δομή παρουσίασης

- Εισαγωγή στην θεματική ενότητα 3
- Η σημασία της σεξουαλικής αγωγής στο αναλυτικό πρόγραμμα αγωγής υγείας
- Η τεκμηρίωση της εφαρμογής της ΣΑ
- Υποενότητες (σκοπός, στόχοι, περιεχόμενα, ενδεικτικές δραστηριότητες, αξιολόγηση)

Σκοπός (θεματικής ενότητας 3)

Είναι η διαμόρφωση θετικών στάσεων, σχέσεων και συμπεριφορών του ατόμου μέσα στην οικογένεια, στο σχολείο και στην κοινότητα, στην ανάπτυξη διαπροσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων καθώς και στην αποδοχή και σεβασμό της διαφορετικότητας.

Γενικοί Στόχοι

Με το πέρας του προγράμματος οι μαθητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση να:

- Κατανοούν τη σημασία του ρόλου του οικογενειακού προγραμματισμού, καθώς και τις διάφορες μορφές οικογένειας σε σχέση με τον κοινωνικό εαυτό.
- Αναπτύξουν θετικές στάσεις και δεξιότητες σε σχέση με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, λαμβάνοντας υπόψη και το κοινωνικό φύλο.

Γενικοί Στόχοι

- Αναπτύξουν, διαμορφώσουν και εφαρμόζουν κοινωνικές δεξιότητες σε σχέση με την οικογένεια, το σχολείο και την κοινότητα.
- Αποδέχονται και διαχειρίζονται τη διαφορετικότητα και διαπολιτισμικότητα σε σχέση με το άτομο και την κοινότητα.

Υποενότητες

- 3.1** Οικογενειακός προγραμματισμός, σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία
- 3.2** Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και σχέσεων
- 3.3** Αποδοχή και διαχείριση διαφορετικότητας και διαπολιτισμικότητας

Η σημασία της περιεκτικής σεξουαλικής αγωγής στο ΑΠ

- Η περιεκτική σεξουαλική αγωγή υπογραμμίζει τις βασικές πτυχές που βοηθούν τους νέους να πάρουν **υπεύθυνες αποφάσεις**, διατηρώντας την ασφάλεια και υγεία τους. Είναι **προγράμματα με ολιστική προσέγγιση** που παρέχουν στο άτομο με **ακρίβεια, ολοκληρωμένη και κατάλληλη για την ηλικία σεξουαλική αγωγή** (SIECUS, 2014).

Η σημασία της περιεκτικής σεξουαλικής αγωγής στο ΑΠ

- Βασίζεται στην αρχή ότι το κάθε άτομο έχει **δικαίωμα** να γνωρίζει για τη σεξουαλικότητα του ώστε να παίρνει αποφάσεις για τη σεξουαλική και αναπαραγωγική του υγεία

Η επιτυχία των προγραμμάτων ΣΑ βασίζεται στους εξής παράγοντες

- Στο αναλυτικό πρόγραμμα (περιεχόμενο)
- Στη διαθεματική εκπαιδευτική ομάδα
- Στη συνεργασία σχολείου, της οικογένειας και της κοινότητας
- Στη σύνδεση/συσχέτιση μεταξύ των θεμάτων αγωγής υγείας (π.χ. αλκοόλ, υγιεινή, ουσίες)

(SIECUS, 2014)

Το τεκμηριωμένο αποτέλεσμα είναι

- Η μείωση επικίνδυνων συμπεριφορών
- Η ανάπτυξη δεξιοτήτων των νέων στο να παίρνουν υγιείς αποφάσεις

Επιπρόσθετα...

- Η σεξουαλική αγωγή **δεν** αυξάνει την πιθανότητα ούτε και τη συχνότητα ενεργούς σεξουαλικής ζωής
- Η σεξουαλική αγωγή **δεν** είναι πανάκεια

Η τεκμηρίωση της εφαρμογής στο σχολείο

- Η εκπαίδευση/διδασκαλία για την αποχή δεν βοηθά αυτούς που θα πουν ναι
Τα αποκλειστικά προγράμματα αποχής δεν είναι αποτελεσματικά
- «*Just Because You Have A Raincoat Doesn't Mean It's Going To Rain*»
- *Start Safe and Stay Safe* (Shaffii et al. 2007)
- Τα αγόρια που 'θέλουν να γίνουν άντρες' ...να τους διδάξουμε να είναι 'καλοί/σωστοί' άντρες

Η τεκμηρίωση της εφαρμογής στο σχολείο

- Όσο περισσότερα γνωρίζουν οι νέοι, τόσες περισσότερες είναι οι πιθανότητες να πουν **όχι** σε επικίνδυνες συμπεριφορές
- Η εκπαίδευση για τη σεξουαλικότητα, μερικές φορές ενθαρρύνει την (ενημερωμένη) απόφαση για αποχή όχι την άγνοια

Η τεκμηρίωση της εφαρμογής στο σχολείο

- Δρα ως ενισχυτικός παράγοντας στη καθυστέρηση έναρξης της σεξουαλικής δραστηριότητας
- Η εκπαίδευση για τη σεξουαλική αγωγή ενσωματώνει αξίες και πολιτισμική ευαισθησία
- Προάγει τον οικογενειακό προγραμματισμό
- Τίποτα που υπάρχει στη περιεκτική ΣΑ εμποδίζει τη διδασκαλία/εκπαίδευση για την ηθική και τη πίστη

(Bosky, 2014, Advocates for Youth, 2012)

3.1: Οικογενειακός Προγραμματισμός, Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία

Σκοπός: Να προετοιμάσει το άτομο, ώστε να είναι ενεργός και αποφασιστικός πολίτης σε θέματα που αφορούν στον εαυτό του και στο περιβάλλον του, σε σχέση με τον οικογενειακό προγραμματισμό, τη σεξουαλική και αναπαραγωγική του υγεία.

Μαθησιακοί Στόχοι

1. Να συζητούν τη σημασία του ρόλου του οικογενειακού προγραμματισμού
2. Να προβληματίζονται για τις διάφορες μορφές οικογένειας, συμπεριλαμβανομένης της συμβίωσης, του γάμου, του διαζυγίου σε σχέση με τον κοινωνικό εαυτό
3. Να ερευνούν τους τρόπους προφύλαξης από ΣΜΝ και να μπορούν να τεκμηριώνουν τις επιλογές τους, μέσα από περιπτώσιακές μελέτες

Μαθησιακοί Στόχοι

4. Να αναπτύξουν θετικές στάσεις και δεξιότητες σε σχέση με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία
5. Να αναλύουν ομοιότητες και διαφορές του φύλου ως προς τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία
6. Να γνωρίζουν δομές στην κοινότητα που ασχολούνται με θέματα σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας

Περιεχόμενο

1. Νομοθεσία, Ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές για θέματα σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας (π.χ. έκτρωση, σεξουαλικά και αναπαραγωγικά δικαιώματα)
2. Ο ρόλος της θρησκείας και της εκκλησίας στις διάφορες μορφές οικογένειας
3. Αντισύλληψη, σύλληψη, ομοφυλοφιλία, ετεροφυλία, αυνανισμός, ονείρωξη, έρωτας, αγάπη

Περιεχόμενο

4. Σεξουαλική παρενόχληση/
κακοποίηση/βία
5. Διακοπή εγκυμοσύνης
6. Αυτοπεποίθηση, κοινωνικό φύλο,
στερεότυπα
7. Ο ρόλος του γονέα/συζύγου/συντρόφου,
μορφές οικογένειας, διαζύγιο

Ενδεικτικές Δραστηριότητες

- Ο χάρτης της σεξουαλικότητας
- Υπόδυση γονεϊκού ή συζυγικού ρόλου
- Περιπτωσιακές μελέτες (ομαδική εργασία π.χ. πώς επιλέγω να προστατεύομαι από ΣΜΝ και γιατί)
- Ιδεοθύελλα (π.χ. σεξ, αγάπη)
- Να σχεδιάσουν και να περιγράψουν τον σημερινό νέο και τη νέα και να αιτιολογήσουν την περιγραφή τους
- Παρακολούθηση DVD και συζήτηση (π.χ. σεξουαλικά και αναπαραγωγικά δικαιώματα)

Αυνανισμός- Η πραγματικότητα

- Ο αυνανισμός είναι από τα πρώτα στάδια της εκδήλωσης της σεξουαλικότητας. Τα παιδιά το κάνουν διότι τους δίνει μία ευχαρίστηση
- Είναι φυσικό, υγιές, δεν επηρεάζει τη ψυχοσωματική υγεία
- Δεν επηρεάζει τη παραγωγή ή τη ποιότητα του σπέρματος
- Δεν επηρεάζει τη σεξουαλική δραστηριότητα με τον/τη σύντροφο

(Herbenick D. et al., 2010)

Δρ Χρ. Κούτα 2015

Αυνανισμός- Η πραγματικότητα

- Δεν επηρεάζει την αθλητική απόδοση
Τα επίπεδα τεστοστερόνης σχετίζονται άμεσα με την επιθετικότητα.
Οι κλινικές μελέτες έχουν δείξει ότι **η τεστοστερόνη δεν επηρεάζεται αρνητικά από τη σεξουαλική δραστηριότητα**. Η σεξουαλική δραστηριότητα αυξάνει τα επίπεδα τεστοστερόνης και περίοδοι αποχής μειώνουν τα επίπεδα τεστοστερόνης.

Λαμβάνεται υπόψη- η μειωμένη χρήση πορνογραφίας, η συχνότητα, ο χώρος.

Έξυπνες απαντήσεις

Πρέπει να
χρησιμοποιήσουμε
προφυλακτικό

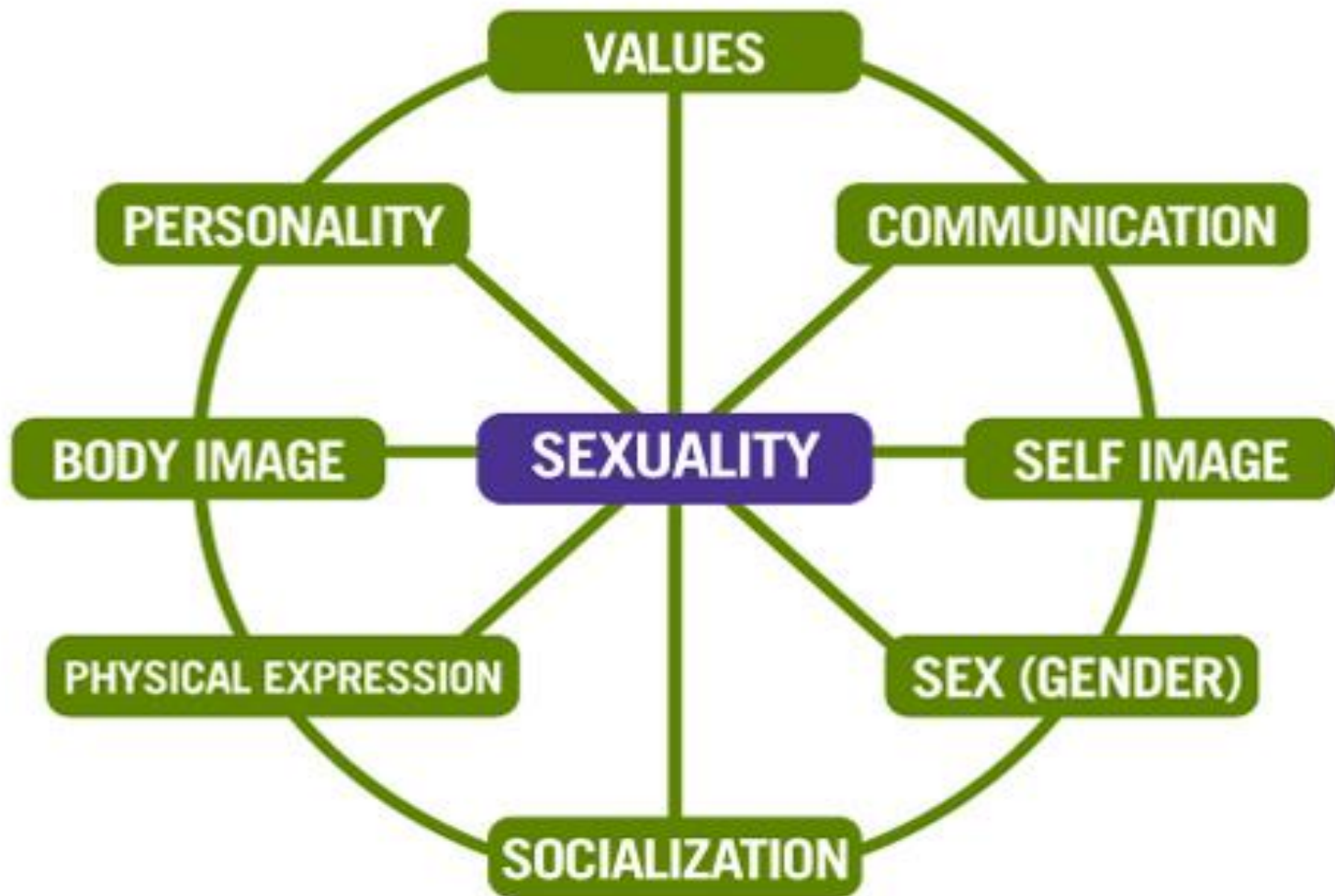
Μα αφού δεν έχω
κάποια αρρώστια,
δεν χρειάζεται...

.....
.....
.....
.....

SEXUALITY WHEEL

The Sexuality Wheel depicts the comprehensiveness of the concept of "sexuality." These factors influence our unique personal manifestation of sexuality. Sexuality is more than intercourse.

Παράγοντες που επηρεάζουν τη διαμόρφωση ανδρικής και γυναικείας συμπεριφοράς και ανάπτυξης

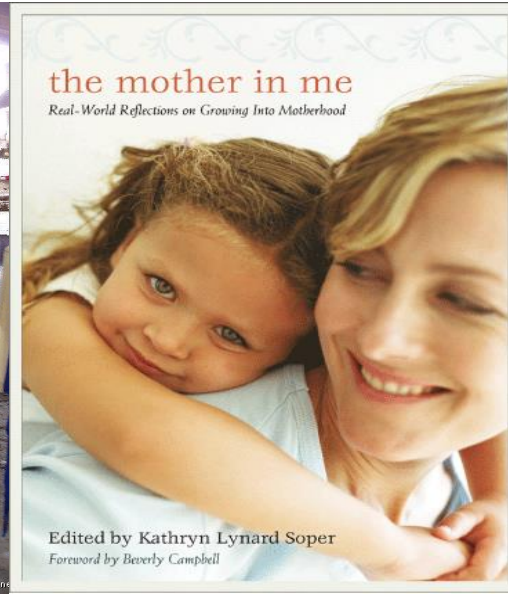
- το περιβάλλον στο οποίο μεγάλωσε το άτομο
- τα πρότυπα του
- η κοινωνία
- η κουλτούρα
- η βιολογία και φυσιολογία του ατόμου
- η θρησκεία
- η ηθική

Ασκήσεις

- Ζωγράφισε/ περιέγραψε/ πες το σε στίχο/τραγούδι το πρότυπό σου (αιτιολόγησε)

u12543451 fotosearch.com

the mother in me
Real-World Reflections on Growing Into Motherhood

Edited by Kathryn Lynard Soper
Foreword by Beverly Campbell

www.traveljournals.in

Άσκηση -Κριτική ανάλυση ορισμού- Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία

υποδηλώνει ότι το άτομο είναι ικανό να έχει
υπεύθυνη και ασφαλή σεξουαλική ζωή
και ότι έχει την δυνατότητα
αναπαραγωγής και την ελευθερία στο να αποφασίσει
εάν, πότε και πόσο συχνά θα έχει σεξουαλική ζωή.
Είναι σημαντικό το δικαίωμα του ατόμου για
 ενημέρωση και παροχή
ασφαλών, κοινωνικά και οικονομικά
αποδεκτών μεθόδων
για αναπαραγωγή της επιλογής του.

Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία

Επίσης, το δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας που θα βοηθήσουν τις γυναίκες για ασφαλή εγκυμοσύνη και τοκετό και παροχή της καλύτερης δυνατότητας για ασφάλεια του βρέφους στο κάθε ζευγάρι (Π.Ο.Υ., 1994)

Χάρτης Σεξουαλικών και Αναπαραγωγικών Δικαιωμάτων

1. Το Δικαίωμα στη Ζωή
2. Το Δικαίωμα στην Ελευθερία και Ασφάλεια του Ατόμου
3. Το Δικαίωμα στην Ισότητα και Απελευθέρωση από κάθε Μορφής Διάκριση
4. Το Δικαίωμα στην Ιδιωτική Ζωή
5. Το Δικαίωμα στην Ελευθερία Σκέψης
6. Το Δικαίωμα στη Πληροφόρηση και Εκπαίδευση

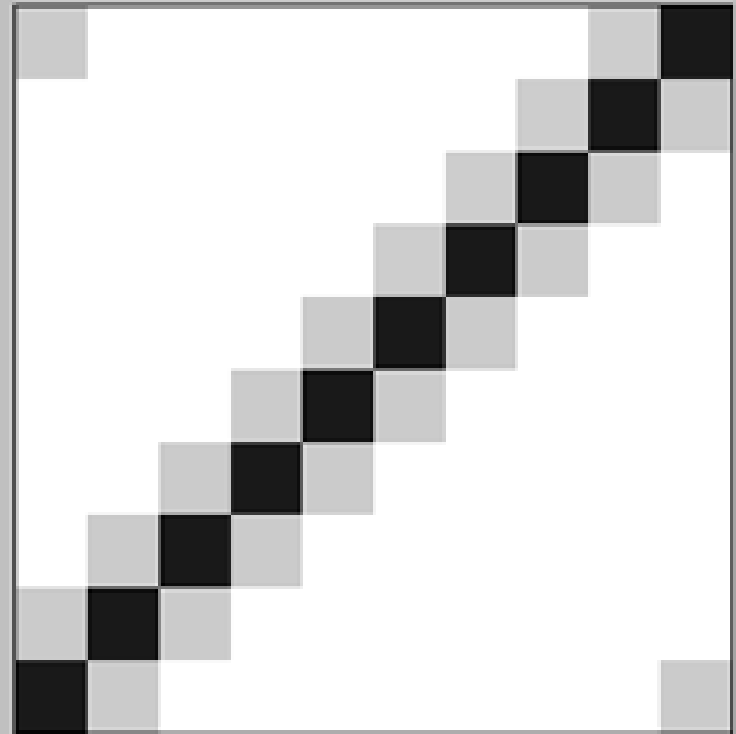
Χάρτης Σεξουαλικών και Αναπαραγωγικών Δικαιωμάτων

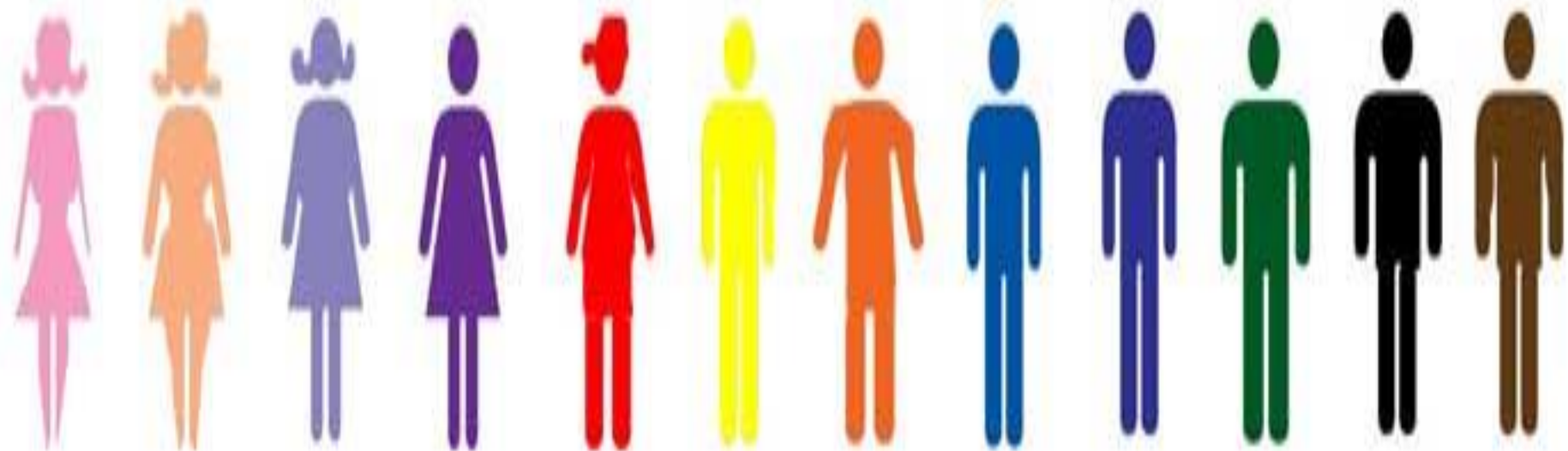
7. Το Δικαίωμα Επιλογής Γάμου ή Όχι και της Δημιουργίας και Προγραμματισμού Οικογένειας
8. Το Δικαίωμα Απόφασης Εάν ή Πότε να Αποκτήσεις Παιδιά
9. Το Δικαίωμα στη Προστασία και Φροντίδα της Υγείας
10. Το Δικαίωμα στα Οφέλη της Επιστημονικής Προόδου
11. Το Δικαίωμα στην Ελευθερία Συνάθροισης και Πολιτικής Συμμετοχής
12. Το Δικαίωμα να είσαι Απαλλαγμένος/η από Βασανιστήρια και Κακομεταχείριση (IPPF, 1995)

Άσκηση

Τοποθετηθείτε στη διαγώνιο ανάλογα με τα πιστεύω και τα επιχειρήματα σας για την έκτρωση/εξαρτησιογόνες ουσίες/βία.

Μπορείτε να μετακινήστε ανάλογα με τα επιχειρήματα.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Where on a spectrum might your gender identity be?

Αξιολόγηση

Οι μαθητές/τριες να μπορούν να:

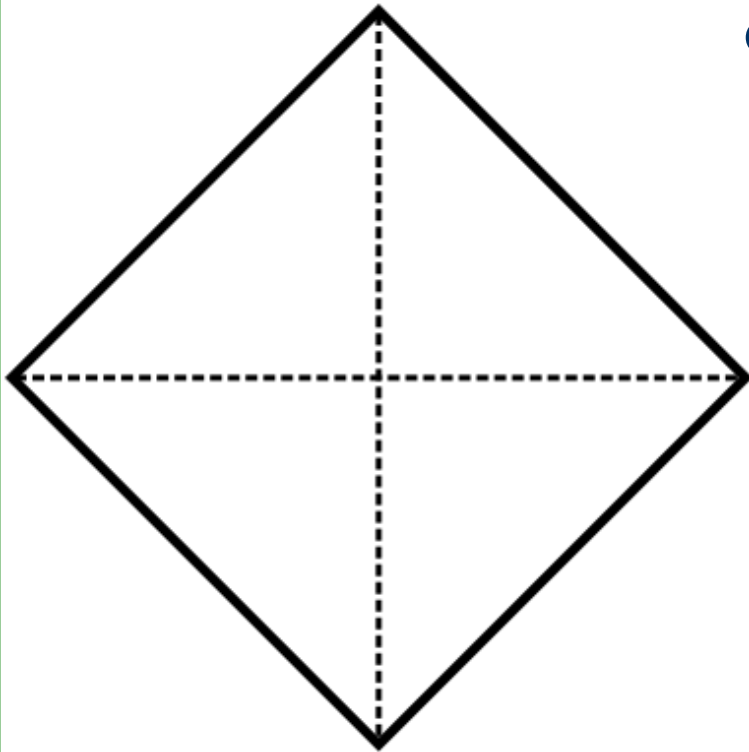
1. Αυτο-αξιολογούν τις στάσεις και συμπεριφορές τους
2. Συζητούν και να αναλύουν μέσα από ομαδική εργασία (μορφές οικογένειας, διαφορές φύλου, σεξουαλικά και αναπαραγωγικά δικαιώματα)
3. Εισηγούνται τρόπους πρόληψης σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων

3.2: Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και σχέσεων

Σκοπός: Να βοηθήσει τους/τις μαθητές/τριες να αναπτύξουν βασικές κοινωνικές δεξιότητες (όπως ενσυναίσθηση, συνεργασία, διαπραγμάτευση) και να δημιουργήσουν **υγιείς σχέσεις**, ώστε να γίνουν ενεργοί, αυτόνομοι και δημιουργικοί πολίτες, στο πλαίσιο της οικογένειας, του σχολείου και της κοινότητας γενικά.

Άσκηση

- Τοποθετείστε (και αριθμείτε) μέσα στον ρόμβο τα σημαντικά συστατικά διατήρησης μία υγιούς σχέσης (π.χ. φιλικής, ερωτικής, έγγαμης)

Μαθησιακοί Στόχοι

- 1. Να προβληματίζονται για τους παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη υγιών σχέσεων και να εισηγούνται τρόπους δημιουργίας, διατήρησης και βελτίωσης σχέσεων και δεσμών με τους άλλους (οικογένεια, φίλους, ενήλικες, τρίτη ηλικία)**
- 2. Να ερευνούν παράγοντες που δημιουργούν σοβαρά προβλήματα στις ανθρώπινες σχέσεις**
- 3. Να εισηγούνται τρόπους και να επιδεικνύουν ικανότητες επίλυσης συγκρούσεων**

Μαθησιακοί Στόχοι

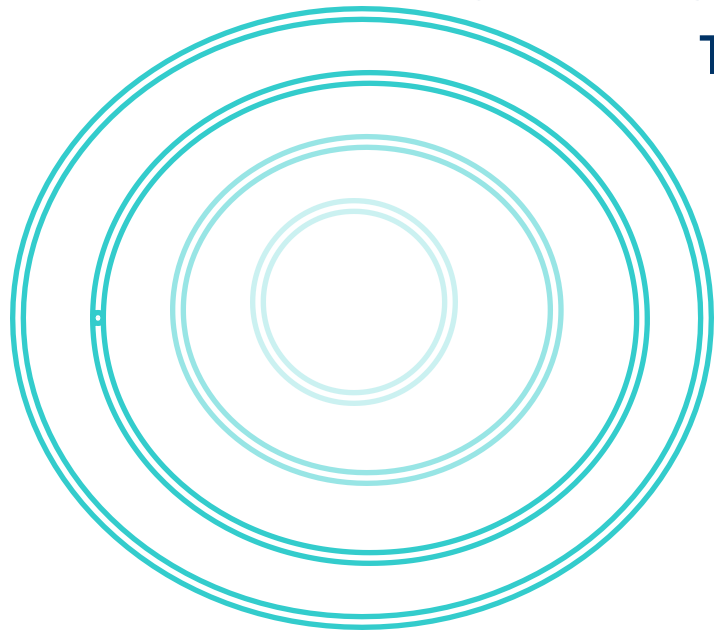
4. Να συζητούν και να εφαρμόζουν αρχές διαμεσολάβησης και διαπραγμάτευσης
5. Να προσδιορίζουν εμπόδια της επικοινωνίας και να εφαρμόζουν βασικές αρχές αποτελεσματικής επικοινωνίας
6. Να γνωρίζουν δομές στην κοινότητα που ασχολούνται με θέματα βίας

Περιεχόμενο

1. Επικοινωνία: βασικές αρχές και δεξιότητες
2. Κοινωνικές και συνεργατικές δεξιότητες- Ενσυναίσθηση
3. Επίλυση συγκρούσεων, διαμεσολάβηση, διαπραγμάτευση
4. Σχέσεις με οικογένεια, φίλους, συνομηλίκους, ενήλικες, τρίτη ηλικία,
5. Σεβασμός δικαιωμάτων εαυτού και άλλων
6. Επιλογή φίλων, επιρροή φίλων, δεσμοί οικογένειας
7. Βία (σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική, οικονομική)

Ασκήσεις

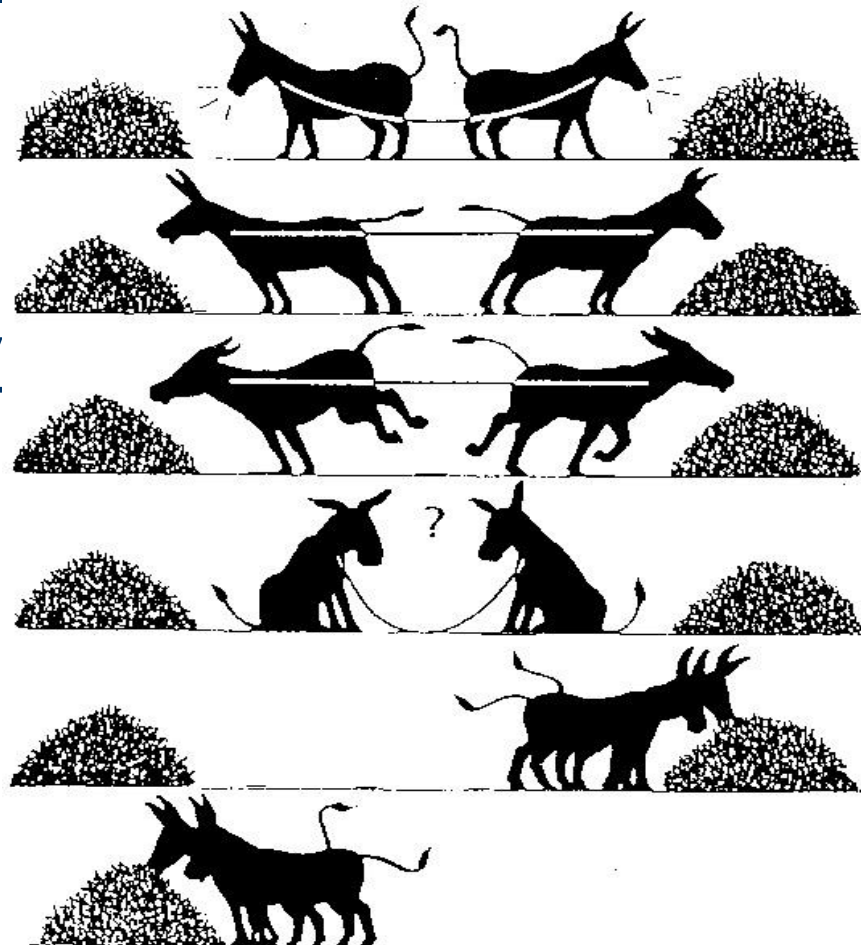
- Οι κύκλοι της φιλίας/Τα χαρακτηριστικά του συντρόφου μου

Άσκηση- Διαχείριση σύγκρουσης

Κατηγορίες
συμπεριφορών που
χρησιμοποιούνται στη
διαχείριση συγκρούσεων

- ανταγωνισμός
- προσαρμογή
- αποφυγή
- συνεργασία
- συμβιβασμός

Αξιολόγηση

Οι μαθητές/τριες να μπορούν να:

1. Αυτοαξιολογούν παλαιότερες ή σημερινές συμπεριφορές που επηρεάζουν τις σχέσεις τους
2. Δημιουργούν ομαδικά– παραδείγματα σχέσεων
3. Συζητούν παραδείγματα συγκρούσεων και να επιδεικνύουν τρόπους επίλυσής τους
4. Εισηγούνται τρόπους αποφυγής και αντιμετώπισης οποιασδήποτε μορφής βίας

3.3: Αποδοχή και Διαχείριση Διαφορετικότητας και Διαπολιτισμικότητας

Σκοπός: Να καλλιεργήσει το αίσθημα της αποδοχής και να αναπτύξει την ικανότητα διαχείρισης της διαφορετικότητας (ως προς το φύλο, την εθνικότητα, τη φυλή, τον σεξουαλικό προσανατολισμό) σε σχέση με το άτομο και την κοινότητα.

Άσκηση

- *‘κυρία γιατί δεν μας έβαλες καμιά φωτογραφία μίας Ρουμάνας στη πινακίδα, αντί τις δικές μας;;’*
- *‘μα κυρία νομίζεις πως είμαι τίποτε Φιλιππινέζα και μου λέγεις μια να φέρω το ένα, μια το άλλο από το γραφείο του διευθυντή;’*
- *‘δεν είναι οι Κύπριοι που κάνουν τούτες όλες τις ζημιές στο σχολείο, σίγουρα είναι οι ξένοι του σχολείου, ξέρεις...Ρωσσοπόντιοι και τέτοιοι...’*

Μαθησιακοί Στόχοι

1. Να συζητούν τις διαφορές και τις ομοιότητες μέσα από διάφορα πλαίσια και δεδομένα, όπως εθνικότητα, φύλο, σεξουαλικός προσανατολισμός.
2. Να προβληματίζονται μέσα από παραδείγματα (αρνητικά και θετικά) για τη διαχείριση της διαφορετικότητας
3. Να αναλύουν κριτικά, να αποδέχονται και να διαχειρίζονται τη διαφορετικότητα σε σχέση με το άτομο/μία ομάδα/κοινότητα

Μαθησιακοί Στόχοι

4. Να κατανοούν και να επεξηγούν τις βασικές έννοιες της διαπολιτισμικής υγείας και εκπαίδευσης, όπως ρατσισμός και πολυπολιτισμικότητα
5. Να επιδεικνύουν πολιτισμική επαγρύπνηση, γνώση και ευαισθησία

Περιεχόμενο

1. Φύλο και υγεία (π.χ. έκφραση ασθένειας από γυναίκα και άνδρα, είδη ασθενειών ανάλογα με το φύλο)
2. Κουλτούρα και υγεία (προληπτικές και θεραπευτικές μέθοδοι και πρακτικές για την υγεία)
3. Στερεότυπα, ρατσισμός, σεξισμός

Περιεχόμενο

4. Βασικές έννοιες διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και υγείας (π.χ. ρατσισμός, εθνικισμός, παγκοσμιοποίηση, πολυπολιτισμικότητα, διαπολιτισμικότητα)
5. Στάδια ανάπτυξης πολιτισμικής ικανότητας (πολιτισμική επαγρύπνηση, γνώση, ευαισθησία, επάρκεια)

Άσκηση

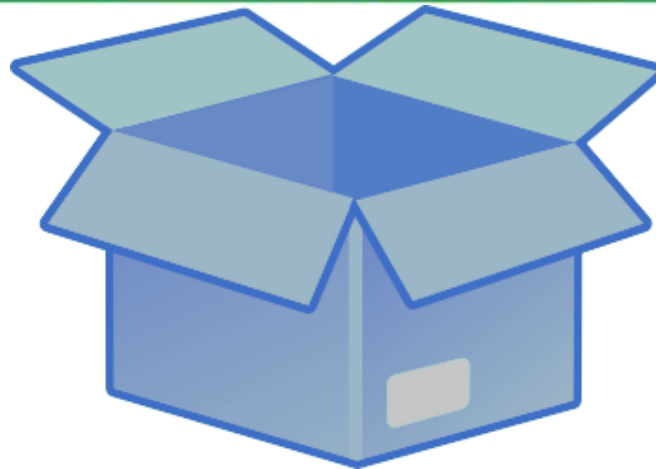
STEREOTYPES

They're based on reality

STEREOTYPES

Exist For A Reason

Ενδεικτικές Δραστηριότητες

- Συζήτηση και ανάλυση σεναρίων και περιπτωσιακών μελετών (π.χ. ομοιότητες με άλλους πολιτισμούς ή ατόμων με ειδικές ανάγκες)
- Υπόδυση ρόλων (π.χ. μεταναστεύω σε άλλη χώρα, τι ανάγκες έχω)
- Να περιγράψουν ή να ζωγραφίσουν τις ομοιότητες

Ενδεικτικές Δραστηριότητες

- Να γράψουν τρόπους αποδοχής και διαχείρισης της διαφορετικότητας
- Ιδεοθύελλα για στερεότυπα
- Να εκφράσουν μέσα από ομαδική δημιουργία (με θέατρο, ποίηση, τραγούδι, ζωγραφική, χορό) τη στάση τους για τη διαφορετικότητα και την πολιτισμική συνύπαρξη

Η κουλτούρα

- Αναφέρεται στις αξίες, τα πιστεύω που μαθαίνει, μοιράζεται και μεταδίδεται στο κάθε άτομο και στους τρόπους ζωής ομάδων σε σχέση με την σκέψη, τις αποφάσεις και τις πράξεις τους.
- Κατανόηση και ο σεβασμός

Ρατσισμός (Racism)

Πεποίθηση ότι υπάρχει εγγενής σύνδεση μεταξύ των χαρακτηριστικών που εκλαμβάνονται ως κληρονομιά και των πολιτισμικών χαρακτηριστικών και

ότι κάποιες ομάδες είναι ανώτερες από άλλες.

Υποκουλτούρες

- Φύλο
- Επάγγελμα
- Ηλικία
- Θρησκεία
- Κοινωνικο-οικονομική τάξη

Μοντέλο ανάπτυξης πολιτισμικής επάρκειας

1. Πολιτισμική επαγρύπνηση
2. Πολιτισμική γνώση
3. Πολιτισμική ευαισθησία
4. Πολιτισμική ικανότητα/επάρκεια

(Papadopoulos, Tilki and Taylor, 1998)

Υγεία και Κυπριακή Κουλτούρα

- Διατροφή
- Φαρμακευτική αγωγή
- Έκφραση πόνου
- Επικοινωνία (λεκτική/μη)
- Έκφραση φροντίδας
- Σεξουαλικότητα
- Γάμος
- Γονιμότητα/Τεκνοποίηση
- Σχέση εκπαιδευτικού-μαθητή/τριας

Αξιολόγηση

Οι μαθητές/τριες να μπορούν να:

1. Αξιολογήσουν συμπεριφορές θετικές ή αρνητικές σε σχέση με την πολυπολιτισμικότητα και τη διακίνηση των πληθυσμών
2. Δημιουργούν ομαδικά μέσα από ζωγραφική, χορό, τραγούδι (π.χ. εκφράζοντας ομοιότητες ή ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ή ήθη και έθιμα)
3. Εισηγούνται πρακτικούς τρόπους αποδοχής της διαφορετικότητας
4. Συζητούν τα στάδια της πολιτισμικής ικανότητας με παραδείγματα

Η σεξουαλική αγωγή είναι ευθύνη

- Συλλογική
- Συμμετοχική
- Κοινωνική
- Εκπαιδευτική
- Ηθική

